

USNESENÍ

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Hany Veberové a soudců JUDr. Jitky Hroudové a Mgr. Marka Bedřicha v právní věci navrhovatelky: **M. P., 1) Úřad městské části Praha 11 se sídlem Ocelíkova 1, Praha 11, 2) Svoboda a přímá demokracie – Tomio Okamura (SPD)**, politické hnutí, Rytířská 6, 110 00 Praha 1, 3) **R. V.**, v řízení o návrhu na neplatnost hlasování a neplatnost volby kandidáta do Zastupitelstva městské části Praha 11 konaných ve dnech 5. a 6. října 2018

t a k t o :

- I. **Návrh na vyslovení neplatnosti hlasování a neplatnosti volby kandidáta do Zastupitelstva městské části Praha 11, konaných ve dnech 5. a 6. října 2018, se z a m í t á.**
- II. **Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

1. Navrhovatelka se návrhem, podaným u Městského soudu v Praze, domáhala vyslovení neplatnosti hlasování a neplatnosti volby kandidáta R. V. do zastupitelstva městské části Praha 11, a to ve volebních okrscích 11011, 11008, 11026, 11027, 11024, 011051. V návrhu uvedla, že kandidát R. V., kandidující za politické hnutí Svoboda a přímá demokracie – Tomio Okamura (SPD) ve volebních místnostech nabízel volebním komisařům koláče, zval je do restaurace a ve volební místnosti a bezprostřední blízkosti tímto způsobem komunikoval s přicházejícími voliči. Následně na sociální síti veřejně přiznal, že tato agitace přinesla nejméně 20 voličů. Navrhla, aby soud vyslovil neplatnost hlasování a neplatnost volby pana V. ve volebních okrscích 11011, 11008, 11026, 11027, 11024, 011051, popř. dalších, kde došlo k porušení zákona.
2. Navrhovatelka současně poukázala na článek z novin, ve kterém je zmíněna volební místnost základní školy, v níž se konaly volby i pro volební okrsek 11019, a na stránku ze sociálních sítí, kde kandidát R. V. uvádí, že svou aktivitou získal nejméně 20 hlasů.
3. Úřad městské části Praha 11 ve vyjádření k návrhu uvedl, že u volebních okrsků číslo 11011, 11008, 11026, 11027, 11024, 11051 a 11019 nebyla v průběhu voleb oznámena žádná stížnost, nebyla ani přílohou Zápisu o průběhu a hlasování ve volebním okrsku. Dotazováním zapisovatelů uvedených okrskových komisí k působení pana V. bylo konstatováno, že u volebního okrsku č. 11026 byl jmenovaný v komisi, sháněl konkrétního člena komise za SPD, dalších si nevšiml a pak odešel, u volebního okrsku č. 11027 nebyl v komisi, zapisovatelkou na chodbě školy byl upozorněn, že jeho jednání může být motivací pro podání volební stížnosti. U zbývajících volebních okrsků bylo konstatováno, že jmenovaný v komisi nebyl. Dále úřad uvedl, že v průběhu voleb obdržel dne 6. 10. 2018 ve 12.50 hodin telefonickou informaci od představitele volební strany

Hnutí pro Prahu 11, že pan R. V. z SPD obchází okresní volební komise, nabízí koláčky a zve je do restaurace. Ve 12.57 hodin na základě upozornění zapisovatelky jiné podání v průběhu voleb úřad neobdržel. Ze strany pana R. V. šlo o nepromyšlené jednání, které bylo nevhodné, nelze je však považovat za porušení zákona. Ze šesti okrsků uvedených v návrhu v pěti navíc vůbec nebyl a nebyl ani ve volební místnosti navrhovatelky. V komisi, kterou navštívil, se dotazoval na konkrétního člena komise SPD, chtěl mu poděkovat za účast v komisi. Většina členů komisí nevěděla, o koho se jedná. Jednání jmenovaného výsledek voleb ovlivnit nemohl.

4. Svoboda a přímá demokracie – Tomio Okamura (SPD), (dále „SPD“), ve vyjádření k návrhu odkázala na čestné prohlášení R. V. s tím, že nešlo o agitaci nebo propagaci v rozporu s § 30 odst. 3 zákona o volbách. Návrh nepovažují za relevantní, ponechávají věc na posouzení soudem.
5. R.V. v čestném prohlášení ze dne 18. 10. 2018 uvedl, že neagitoval a nepřesvědčoval voliče v době voleb ve volebních místnostech ani v bezprostřední blízkosti volebních místností, což může doložit svědeckými výpověďmi. Tomu svědčí i reakce členky volební komise na Základní škole Campanus, která uvedla, že přišel do místnosti, nechal koláček pro kolegyni s tím, aby přišla po sčítání na párty a odešel. Ve skutečnosti doprovázel pana J. U., společně donesli volebním komisařům koláčky, což je zvyk pohostit členy volební komise, který se udržuje na vesnicích. Koláčky držel a předával pan J. U. Ani v jedné volební místnosti či bezprostředním okolí nepronесl své jméno, politickou stranu, po předání koláčků vždy spěšně volební komisi opustil, aby nerušil průběh voleb. Pouhé předání drobného občerstvení volebnímu komisaři za vlastní politické hnutí nepovažoval za agitaci a přesvědčování voličů.
6. Postup soudu při projednávání návrhu na neplatnost voleb, neplatnost hlasování a neplatnost volby kandidátů je upraven zejména v ustanovení § 90 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“).
7. Podle § 90 odst. 1 s.ř.s. se za podmínek stanovených zvláštními zákony může občan, politická strana nebo nezávislý kandidát nebo sdružení nezávislých kandidátů a sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů návrhem domáhat rozhodnutí soudu o neplatnosti voleb nebo neplatnosti hlasování, anebo neplatnosti volby kandidáta.
8. Zvláštním zákonem, kterým je zmíněn v úvodu ustanovení § 90 odst. 1 s.ř.s., je v daném případě zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o volbách“). Podle ustanovení § 60 odst. 1 tohoto zákona se podáním návrhu na neplatnost voleb, neplatnost hlasování nebo na neplatnost volby kandidáta, může domáhat ochrany u soudu každá osoba, která je zapsána do seznamu ve volebním okrsku, kde byl člen zastupitelstva volen, jakož i každá volební strana, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována pro volby do tohoto zastupitelstva.
9. Navrhovatelka je zapsána do seznamu ve volebním okrsku č. 11019, což je volební okrsek, kde rovněž poukazovala na porušení zákona. Soud proto přiznal navrhovatelce aktivní návrhovou legitimaci.
10. Pokud jde o odpůrce vycházel soud z ustanovení § 90 odst. 2 s.ř.s. Podle § 90 odst. 2 s.ř.s. , věta první, jsou v řízení o návrhu na neplatnost hlasování účastníky řízení navrhovatel,

příslušný volební orgán, politická strana, sdružení nezávislých kandidátů nebo sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů, na jejíž kandidátní listině byl uveden kandidát, jehož volba byla napadena nebo nezávislý kandidát. S přihlédnutím k uvedenému ustanovení soud považoval za účastníka řízení politické hnutí, jehož kandidáta se návrh týká (odpůrce 2). Podle § 90 odst. 2 s.ř.s., věta druhá, jsou v řízení o návrhu na neplatnost volby kandidáta účastníky řízení navrhovatel, příslušný volební orgán, a ten kandidát, jehož volba byla napadena. S přihlédnutím k uvedenému ustanovení soud považoval za účastníka řízení kandidáta, jehož volba byla napadena (odpůrce 3). Volebním orgánem je Úřad městské části Praha 11 (odpůrce 1).

11. Podle § 60 odst. 2 a odst. 4 zákona o volbách může návrh na neplatnost hlasování či neplatnost volby kandidáta podat navrhovatel, má-li za to, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který hrubě ovlivnil výsledky hlasování, resp. který hrubě ovlivnil výsledek volby kandidáta.
12. Městský soud považuje za vhodné předeslat, že při posuzování důvodnosti podaného návrhu vycházel z již ustálené judikatury Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu, ze které vyplývá určitá rezervovanost při posuzování důvodnosti návrhů ve věcech volebních.
13. Ústavní soud v nálezu ze dne 26.1.2005 sp.zn. : Pl. ÚS 73/04 poukázal na to, že zdrojem veškeré moci ve státě je lid, v této roli se podílí na ustanovování státní moci cestou svobodných a demokratických voleb. Tomu odpovídá i zákonná úprava volebního soudnictví a ověřování voleb. Pro procesní úpravu volebního soudnictví a postup v takovém řízení z toho plyne vyvratitelná domněnka, že volební výsledek odpovídá vůli voličů. Předložit důkazy k jejímu vyvrácení je povinností toho, kdo volební pochybení namítá (obdobně nálezy Ústavního soudu sp.zn. Pl. ÚS 5/02, sp. zn. 1 ÚS 768/06).
14. Uvedenému názoru Ústavního soudu zcela koresponduje právní názor, vyjádřený v rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 2.7.2004 sp.zn.: Vol 6/2004, ve kterém soud zdůraznil, že k tomu, aby bylo možno vyhovět návrhu na neplatnost voleb kandidáta, musí být zjištěna nejen nezákonnost, ale též vztah mezi touto nezákonností a zvolením kandidáta, jehož volení je napadeno, musí být zjištěna i zásadní intenzita této nezákonnosti, která musí být v konkrétním případě takového stupně, že je možnost se důvodně domnívat, že pokud by k takovému jednání nedošlo, nebyl by kandidát zřejmě vůbec zvolen. V rozhodnutí pod sp.zn. Vol 44/2013 Nejvyšší správní soud uvedl, že možnosti volebního soudu jsou poměrně limitované, neboť jeho pravomocí je rozhodnout o neplatnosti voleb, což je natolik závažný zásah do projevu vůle voličů, že lze k němu přistoupit pouze ve výjimečných případech. Ty by nastaly tehdy, pokud by vady volebního procesu způsobily nebo mohly způsobit, že by voliči rozhodli jinak a byl by zvolen jiný kandidát (shodně nálezy Ústavního soudu ze dne 18.1.2011 sp.zn. Pl. ÚS 57/10).
15. Zdrženlivost při přezkoumávání výsledku voleb vyjádřil Ústavní soud i v nové judikatuře, jako např. v nálezu ze dne 10. 2. 2015 sp. zn. III. ÚS 3673/14, ve kterém s odkazem na článek 2 odst. 1 a článek 6 Ústavy konstatoval, že pro procesní úpravu volebního soudnictví a postup v takovém řízení platí vyvratitelná domněnka, že volební výsledek odpovídá vůli voličů. Předložit přesvědčivé důkazy k jejímu vyvrácení je povinností toho, kdo volební pochybení namítá. Žádný soudní zásah nesmí ohrozit svobodné vyjádření názorů lidu při volbě svých zástupců a musí odrážet, resp. nemařit snahu o zachování integrity a účinnosti volební procedury, zaměřené na zjištění vůle lidu prostřednictvím

všeobecných voleb. Následné zpochybňování výsledků voleb bez prokázání závažných volebních vad hrozí podryváním demokratické legitimacy zvolených zastupitelských orgánů a aktů, které přijímají. S výjimkou nejzávažnějších pochybení ve volební proceduře musí státní moc, reprezentovaná volebními soudy, zachovávat zdrženlivost ve své integraci a vyvarovat aktivismu. Rozhodnutí voličů jako suveréna může soudní moc změnit jen výjimečných případech, jestliže vady volebního procesu způsobily nebo prokazatelně mohly způsobit, že by voliči rozhodli jinak a že by byl zvolen jiný kandidát.

16. Obdobně lze poukázat na novou judikaturu Nejvyššího správního soudu, který např. v usnesení ze dne 22. 10. 2014 čj: Vol 18/2014-41 konstatoval, že při přezkumu výsledku voleb vychází soud z presumpce správnosti závěru jednotlivých okrskových volebních komisí, nebyl-li v konkrétním případě prokázán opak (rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).
17. V daném případě je zřejmé, že navrhovatelka má za to, že jednáním kandidáta za politické hnutí SPD pana R. V. došlo k porušení ustanovení § 30 odst. 3 zákona o volbách.
18. Podle tohoto ustanovení je ve dnech voleb zakázána volební agitace a propagace pro volební strany i nezávislé kandidáty v objektu, v němž je umístěna volební místnost a v jeho bezprostředním okolí.
19. Zákon definici pojmů „volební agitace“ či „propagace“ neobsahuje, nestanoví ani žádná jiná kritéria pro chování jednotlivých politických subjektů. Podle názoru městského soudu lze uvedené pojmy považovat obsahově za shodné s pojmem „volební kampaň“, který je použit v zákoně o volbách do Parlamentu ČR. Za obsahově shodné tyto pojmy považoval i Ústavní soud, který se v již zmíněném nálezu ze dne 10. 2. 2015 sp. zn. III. ÚS 3673/14, ve kterém se zabýval volbami do zastupitelstva obce (tedy volební agitací a propagací), odvolával mimo jiné i na závěry, vyslovené v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 73/04, ve kterém se zabýval volbami Parlamentu ČR (tedy volební kampaní).
20. Ústavní soud v nálezu sp.zn.: Pl.ÚS 73/04 zdůraznil, že během volební kampaně jsou voličům často velmi emocionální a vyostřenou cestou předkládány argumenty, které mají ovlivnit jejich volební chování a rozhodnutí koho budou volit. Smyslem kampaně je, aby byly posouzeny i ty nejkontroverznější otázky programu a kandidátů politických stran obecně, tak i jejich osobních vlastností a způsobilosti zastávat veřejnou funkci. Jen v takovém případě se mohou budoucí voliči rozhodnout se znalostí věci. Požadavek čestného a poctivého vedení volební kampaně nelze vykládat z hlediska soukromého práva a morálky, neboť jde o jejich použití v podmínkách volební kampaně, která není ničím jiným, než bojem o hlasy voličů.
21. Jak již bylo uvedeno, Ústavní soud zaujal výše uvedený právní názor ve vztahu k zákonu o volbách do Parlamentu ČR, který - na rozdíl od zákona o volbách do zastupitelstev obcí - v ustanovení § 16 obsahuje úpravu čestnosti a poctivosti vedení volební kampaně. O to víc závěr Ústavního soudu platí ve vztahu k zákonu o volbách do zastupitelstev obcí, kde takováto právní úprava zcela absentuje. Je tedy nutno vycházet z obecného požadavku slušného chování, které je však nutně ovlivněno tím, že se několik subjektů uchází o přízeň voličů.
22. Ústavní soud pak v nálezu ze dne 10. 2. 2015 sp. zn. III. ÚS 3673/14 s odkazem na předcházející rozhodovací činnost zdůraznil, že: *„volební kampaň je jedním z aspektů hodnocení řádně prováděných svobodných a demokratických voleb. Pokud jde o její zákonné*

limity, volební zákon volební kampaň výslovně zmiňuje v § 30, aniž by podrobněji vymezoval její obsah. Ústavní soud v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 73/04 akceptoval názor bývalého Volebního soudu (zákon č. 125/1920 Sb., o volebním soudě) vyslovený v jeho nálezu ze dne 23. 4. 1926 (Sbírka zásadních rozhodnutí a usnesení volebního soudu IV. díl, Praha 1928, č. 183, s. 58), dle něhož požadovaným „vážným porušením svobody a čistoty voleb je ovšem i nepřípustná agitace, která se zvrhává v teror, jímž se myslí fyzický a psychický nátlak na volné rozhodnutí voličů tou měrou, že ani tajnost volby není s to, aby svobodné rozhodnutí voličovo zabezpečila. Nepřestoupila-li však agitace tyto hranice, nelze v ní ... spatřovati porušení svobody a čistoty voleb, byť i vycházela od osob úředních.“.

23. Z výše uvedeného vyplývá, že o neplatnosti ve věcech volebních lze uvažovat tehdy, je-li zjištěno natolik hrubé ovlivňování voličů, že ti v důsledku takového ovlivňování či nátlaku nejednají podle své vůle.
24. V daném případě navrhovatelka porušení ustanovení § 30 odst. 3 zákona o volbách spatřuje v tom, že kandidát za SPD R. V. v den voleb ve volebních místnostech nabízel volebním komisařům koláče, zval je do restaurace, tímto způsobem také komunikoval s přicházejícími voliči a přesvědčoval je, aby volil SPD, příp. jeho osobu.
25. Pokud jde o tvrzení navrhovatelky, že pan R. V. obcházel okresní volební komise, je nutno konstatovat, že z obsahu spisového materiálu tyto skutečnosti nevyplývají. Jak již bylo uvedeno, Úřad městské části ve vyjádření poukázal na to, že ve volebním okrsku č. 11011, 11008, 11024, 11051, 11019 jmenovaný v komisi nebyl, nebyl ani v komisi volebního okrsku č. 11027 (volební místnost Gymnázium Opatov), zde však byl zapisovatelkou na chodbě školy upozornění, že jeho jednání může být motivací pro podání stížnosti. Tato informace koresponduje se sdělením o existenci telefonického hovoru s představitelem volební strany Hnutí pro Prahu 11, ve kterém bylo sděleno, že pan R. V. obchází okrskové volební komise, nabízí koláčky a zve je na večer do restaurace. Na základě upozornění zapisovatelky tohoto volebního okrsku tohoto jednání pan V. zanechal a odešel. Jediný volební okrsek, ve vztahu k němuž bylo konstatováno, že pan R.V. byl v komisi, byl volební okrsek č. 11026 (volební místnost rovněž v budově Gymnázia Opatov), zde však je z vyjádření Úřadu městské části zřejmé, že sháněl konkrétního člena komise za SPD, dalších si nevšímal. Lze tedy shrnout, že bylo zjištěno, že pan R. V. byl ve volební místnosti volebního okrsku č. 11026, kde sháněl konkrétního člena komise za SPD, dalších si nevšímal a odešel. Z čestného prohlášení R. V. je pak zřejmé, že měl doprovázet J. U., se kterým společně donesli volebním komisařům, což je zvyk pohostit členy volební komise, který se udržuje na vesnicích. Koláče nabízel členu volební komise nominovaného za SPD, poté opustil volební místnost.
26. Z předložených dokladů ani ze zápisů o průběhu a výsledku hlasování ve volebních okrscích nevyplývá informace o tom, že by pan R. V. volební komisi cokoliv nabízel nebo ji jinak ovlivňoval. Nevyplývá z nich, že by ve volebních místnostech došlo k ovlivňování voličů, z těchto zápisů nebo jiných dokladů není ani zřejmé, že by jmenovaný prováděl agitaci v bezprostřední blízkosti volebních místností komunikací s přicházejícími voliči, nebylo zjištěno, že by je přesvědčoval k tomu, aby volili SPD či jeho osobu. Z žádných konkrétních zjištění nevyplývá, že by pan R. V. svým jednáním ve volebních místnostech jakýmkoliv způsobem ovlivňoval voliče, žádné konkrétní skutečnosti nebyly zjištěny ani ve vztahu k jeho jednání v blízkosti volebních místností.

27. Je nutno zdůraznit, že k tomu, aby byly shledány důvody pro vyslovení neplatnosti hlasování, resp. neplatnosti volby kandidáta, by muselo být zjištěno, že došlo k takovému jednání, které představuje takový psychický nátlak, že volič v jeho důsledku nejedná podle své vůle, nýbrž podle vůle toho, kdo tento psychický nátlak vykonává. To, že by R. V. vykonával na voliče psychický nátlak, v jehož důsledku by voliči volili podle jeho požadavku a nikoli podle svého rozhodnutí, zjištěno nebylo, navrhovatelka žádné konkrétní okolnosti tohoto charakteru v návrhu ani neuvádí.
28. Vypovídací hodnotu nemá ani informace, uveřejněná na sociální síti o zisku nejméně dvaceti voličů, když jde o zcela obecné a neověřitelné tvrzení, nebyl doložen žádný konkrétní důkaz o tom, že by někdo pod vlivem jednání pana R. V. změnil své rozhodnutí a volil jiný subjekt, než který volit chtěl. I kdyby bylo zjištěno, že pan R. V. v blízkosti volebních místností agitoval pro své politické hnutí, resp. ve prospěch své osoby, nebylo by možno postavit najisto, o kolik hlasů získala jeho volební strana v důsledku tvrzeného jednání.
29. Soud považuje za vhodné poukázat na to, že ve výše zmíněném nálezu ze dne 10. 2. 2015 sp. zn. III. ÚS 3673/14 Ústavní soud řešil situaci obdobnou situaci v této věci. Na rozdíl od nyní projednávané věci, však bylo ve věci projednávané Ústavním soudem prokázáno, že fyzická osoba slibovala voličům bezplatný vstup a konzumaci na „povolební párty“. Ani toto konkrétní skutkové zjištění však podle názoru Ústavního soudu neznamenal samo o sobě relevantní nezákonnost. Ve skutečnosti, že některým voličům v některých volebních okrscích za účast ve volbách byla slibována povolební zábava a pohoštění a současně jim bylo doporučeno, koho mají volit, aniž by na tyto osoby byl vyvíjen nějaký nátlak, nelze podle názoru Ústavního soudu spatřovat nezákonnost voleb. V této věci je přitom zřejmé, že v návrhu tvrzené jednání pana R. V. nebylo takto jednoznačně ani prokázáno, o to víc nelze v této věci považovat návrh za důvodný.
30. Pro úplnost soud považuje za vhodné poukázat na to, že veškerá výše uvedená judikatura byla přijata k zákonu o volbách ve znění, které platilo do 31. 12. 2016. Podle § 60 odst. 2 a odst. 4 tohoto zákona návrh na neplatnost hlasování či návrh na neplatnost volby kandidáta mohl podat navrhovatel, měl-li za to, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který *mohl ovlivnit* výsledky hlasování, resp. který *mohl ovlivnit* výsledky volby kandidáta. Novelou zákona o volbách, která byla provedena s účinností od 1. 1. 2017 zákonem č. 322/2016 Sb. došlo ke změně ustanovení § 60 odst. 2, 3 a 4 zákona tak, že na místo slov: „*mohl ovlivnit*“, byla do zákona vložena slova: „*hrubě ovlivnil*“. Je tedy zřejmé, že i zákonodárce zcela v souladu s judikaturou o zdrženlivosti soudu o přezkoumání volebních výsledků zdůraznil nutnost intenzivního ovlivnění výsledku hlasování, voleb či volby kandidáta, když právě intenzitu tvrzeného porušení zákona zdůraznil v tom směru, že nejde pouze o možnost ovlivnit tyto výsledky, nýbrž musí být zjištěno a prokázáno hrubé ovlivnění výsledku voleb, hlasování či volby kandidáta.
31. Ze všech výše uvedených důvodů dospěl soud k závěru, že není návrh důvodný, proto návrh zamítl.
32. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 93 odst. 4 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Podle § 90 odst. s. ř. s. nebylo jednání třeba nařizovat.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není kasační stížnost přípustná (§ 104 odst. 1 s. ř. s.)

V Praze dne 1.listopadu 2018

JUDr. Hana Veberová v. r.
předsedkyně senátu